

**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA
NA WYPADEK ZAGROŻENIA POŻAROWEGO**
obowiązująca w Zespole Szkół Technicznych
im. W. St. Reymonta w Czartajewie

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Dyrektor szkoły powinien:

- 1) ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, obiektów zależne od możliwości powstania np. pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń czy kondygnacji oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
- 2) ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za zapewnienie opieki nad tymi osobami,
- 3) wyznaczyć pracowników odpowiedzialnych za:
 - a) otwarcie wszystkich drzwi ewakuacyjnych,
 - b) sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - c) informowanie jednostek interwencyjnych (np.: straży pożarnej, pogotowia energetycznego) o lokalizacji głównych wyłączników energii, pomieszczeń, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo, żrące, toksyczne, itp.,
- 4) określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja, przedmioty, dzienniki lekcyjne) i miejsce ich składowania.

2. Organizacja ewakuacji:

- 1) w przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich pomieszczeń, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego upoważniona:
- 2) Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:
 - a) dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor,
 - b) w przypadku nieobecności ww. kierownik gospodarczy.
- 3) decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, a także drogi, kierunki i kolejność opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku),
- 4) z uwagi na obecność dużej ilości młodzieży, która łatwiej niż dorośli może ulec panice, alarmowanie w wypadku pożaru winno odbywać się wyłącznie przy pomocy ustalonych sygnałów, bez zbędnych sygnałów czy okrzyków – pali się, itp.,
- 5) Pamiętać należy, że najgroźniejszą przeszkodą w prawidłowej i skutecznej akcji ratowniczo – gaśniczej w warunkach szkoły jest zawsze możliwość wybuchu paniki, która jest następstwem nagle występującego niebezpieczeństwa,
- 6) po usłyszeniu sygnału alarmowego nauczyciele prowadzący zajęcia w klasach rozpoczynają ewakuację zgodnie z ustaleniami zawartymi w pkt 3.,
- 7) Ogłaszając ewakuację wyznaczeni pracownicy udają się na wyznaczone odcinki i podają komunikat o treści:

**„Uwaga! Uwaga! Zagrożenie pożarowe.
Zarządza się natychmiastową ewakuację”**

3. Ewakuacja osób i mienia:

- 1) po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników, dzieci oraz osoby przebywające na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
- 2) po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania:
 - a) zarządza opuszczenie klasy - polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym.
 - b) nauczyciel określa, jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie - spokojnym krokiem czy wpół biegiem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.
- 3) młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą nauczyciele, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
- 4) nauczyciele zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Nie wskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
- 5) kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- 6) w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 7) podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. na teren boiska szkolnego.
- 8) osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
- 9) w przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

- 10) przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 11) ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych i najistotniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 12) po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 13) w trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
- 14) w przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
- 15) w celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

4. Działania profilaktyczne:

- 1) dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- 2) zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły z instrukcją ewakuacji.
- 3) pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z niniejszą instrukcją i planem ewakuacji na wypadek pożaru.
- 4) sprawne przeprowadzenie ewakuacji uzależnione jest od:
 - a) prawidłowego rozpoznania i oceny sytuacji,
 - b) szybkiego i prawidłowego zaalarmowania sił i środków do akcji ratowniczej,
 - c) właściwego kierowania pracownikami i osobami znajdującymi się w obiekcie na drogi ewakuacyjne, zachowując ustaloną kolejność ewakuacji,
 - d) niedopuszczenia do paniki,
 - e) ścisłego realizowania zadań ustalonych w niniejszej instrukcji.

5. Do obowiązków Dyrektora szkoły lub osoby przez niego upoważnionej należą:

- 1) przyjęcie meldunku o powstałym pożarze,
- 2) udanie się na miejsce pożaru, dokonanie oceny sytuacji oraz przejęcie kierowania akcją ratowniczą do chwili przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) w zależności od sytuacji pożarowej wydanie poleceń, a w szczególności szybkiego zaalarmowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i wprowadzenie ich na miejsce pożaru, mobilizacja pracowników oraz uczniów przebywających w miejscu pożaru, przeprowadzenie ewakuacji osób zagrożonych oraz mienia z zagrożonej strefy,
- 4) dopilnowanie właściwego kierowania osób zagrożonych na wyjścia ewakuacyjne i śledzenie osób ewakuowanych,
- 5) sprawdzenie wszystkich pomieszczeń w strefie objętej ewakuacją czy nie pozostały w niej żadne osoby,
- 6) zabezpieczenie ewakuowanych pomieszczeń przed dostępem osób postronnych,
- 7) nawiązanie współpracy z dowódcą Państwowej Straży Pożarnej,
- 8) ochrona mienia oraz zabezpieczenie terenu w czasie ewakuacji i po zakończeniu działań ratowniczo – gaśniczych przed pożarem wtórnym,
- 9) zorganizowanie opieki i pomocy ewakuowanym lub poszkodowanym,
- 10) udzielenie pomocy przy ustaleniu przyczyn i okoliczności pożaru,
- 11) zabranie najistotniejszych i najcenniejszych przedmiotów z pomieszczeń zagrożonych,
- 12) kierowanie ewakuowanych poza teren objęty działaniami,
- 13) sprawdzenie stanu osobowego ewakuowanych osób.

6. Obowiązki pracowników szkoły są następujące:

- 1) z chwilą uzyskania informacji o ogłoszeniu ewakuacji otworzyć szeroko drzwi, umożliwić przeprowadzenie szybkiej i sprawnej ewakuacji,
- 2) pomoc w przeprowadzeniu ewakuacji, kierowanie uczniów do najbliższego wyjścia z budynku.
- 3) w sposób jasny i sprecyzowany udzielić niezbędnych informacji dowodzącemu akcją,
- 4) wyznaczona przez kierującego ewakuacją osoba, ma ponadto obowiązek w chwili zauważenia pożaru, odciąć dopływ do obiektu energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu, (pod warunkiem, że brak oświetlenia nie utrudni ewakuacji, w takim przypadku energię elektryczną należy wyłączyć natychmiast po jej zakończeniu).
- 5) w przypadku zauważenia pożaru, zadymienia lub innego niebezpieczeństwa postępować następująco:
 - a) nie narażając życia na niebezpieczeństwo podejmij gaszenie pożaru dostępnymi środkami,
 - b) powiadomić o zaistniałym niebezpieczeństwie Dyrektora szkoły lub osobę upoważnioną nie wzbudzając paniki,
 - c) opuścić pomieszczenia najkrótszą drogą kierując się do wyjścia,
 - d) zastosować się do poleceń kierującego ewakuacją,
 - e) w przypadku niemożliwości opuszczenia pomieszczenia w którym się znajduje, zamknąć drzwi i uszczelnić je mokrymi materiałami, oczekując na pomoc straży przy otwartym oknie.
- 6) w przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować wg następujących zasad:
 - a) wyłączyć urządzenia i instalacje elektryczne,

- b) zabrać niezbędne przedmioty, rzeczy osobiste,
- c) opuścić pomieszczenie.
- 7) podczas trwania ewakuacji wszyscy zobowiązani są do zachowania spokoju zdyscyplinowania i nie wzbudzania paniki,
- 8) przestrzeganie zasad poruszania się po drogach ewakuacyjnych:
 - a) osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku bez podbiegania, wyprzedzania, popychania, krzyku itp.,
 - b) poruszanie po drogach winno odbywać się zgodnie z kierunkiem określonym znakami (kierunek określa strzałka).
- 9) przystąpić w miarę potrzeby do ewakuacji mienia odpowiednio je zabezpieczając.

7. Odwołanie alarmu:

Po podjęciu przez Dyrektora decyzji o odwołaniu ewakuacji Dyrektor lub wyznaczeni pracownicy podają komunikat o treści:

**„Uwaga! Uwaga! Odwołuje się zagrożenie pożarowe.
Można wracać do obiektu szkoły”**

8. Obowiązki pracowników:

1. Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
2. Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
3. Znać sygnał uruchamiający procedurę.
4. Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
5. Znać miejsce ewakuacji.
6. Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
7. Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

Niniejsza instrukcja stanowi Załącznik nr 1 do Zarządzenia dyrektora nr 16 z dnia 05.10.2018 r. w sprawie wprowadzenia niniejszej procedury i może być wykorzystana w organizowanych przez nauczycieli zespołu sportowo-obronnego oraz wychowawców internatu w ćwiczeniach ewakuacyjnych szkoły (w uzgodnieniu z dyrektorem szkoły, kierownikiem internatu i pozostałymi nauczycielami i pracownikami szkoły).

Dyrektor Szkoły